

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2018
(skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	HISTORIA ROSYJSKIEGO OBSZARU JĘZYKOWEGO
Kod przedmiotu/ modułu*	
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Filologii Rosyjskiej
Kierunek studiów	Filologia rosyjska
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr studiów	Rok I , semestr i
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Koordinator	dr Agnieszka Lis-Czapiga
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Henryk Grzyś

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
15								3

1.3. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. Wymagania wstępne**

Studenci posiadają podstawowe wiadomości z zakresu historii powszechnej na poziomie szkoły średniej

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. 3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	Znajomość przez uczących się dziejów Rosji (i ZSRR) od czasów najdawniejszych do współczesności
C2	Kurs historii rosyjskiego obszaru językowego znacznie poszerza i systematyzuje wiedzę studentów o kraju nauczanego języka
C3	Kurs, w założeniu, w założeniu, ma przynieść wymierne efekty na innych zajęciach, przede wszystkim z historii literatury rosyjskiej wszystkich okresów i kultury rosyjskiego obszaru językowego

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ Modułu

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Wiedza: Uczący się dysponuje w miarę pełną wiedzą z zakresu historii Rosji, również krajów – byłych republik ZSRR, a także o narodach wchodzących w skład Federacji Rosyjskiej. Charakteryzuje i wyjaśnia poszczególne fakty, wskazuje na ich źródła, formułuje wnioski. Wymienia i opisuje kluczowe wydarzenia historyczne, orientuje się we współczesnej sytuacji Rosji	K_W02, K_W04, K_W08, K_W09, K_W17, K_W20.
EK_02	Umiejętności: Student porządkuje fakty historyczne w ujęciu chronologicznym, rozpoznaje ich przyczyny, wyprowadza wnioski. Poprawnie używa nazw rosyjskojęzycznych w opisach wydarzeń, miejsc na mapie itp.	K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U13, K_U14, K_U16, K_U17.
EK_03	Kompetencja społeczna: Student interesuje się historią i dniem dzisiejszym Rosji, dąży do poszerzenia swojej wiedzy, jest otwarty na kontakty z nosicielami języka i przygotowany do nich	K_K01, K_K02, K_K05, K_K06, K_K08.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Państwo staroruskie. Słowianie Wschodni – życie, wierzenia, podział plemienny. Powstanie Rusi Kijowskiej. Chrzest Rusi. Ustrój społeczno-polityczny. Rozdrobnienie feudalne i jego przyczyny
2. Walka Rusi o zrzućenie niewoli tatarskiej i zjednoczenie. Pierwsze

najazdy Mongołów. Podbój Rusi. Wzrost znaczenia Księstwa Moskiewskiego i proces zjednoczeniowy. Iwan Kalita, Dymitr Doński, Iwan III – bitwa na Kulikowym Polu, „stanie” nad rzeką Ugrą. Rozpad *Złotej Ordy*

3.Monarchia rosyjska w XVI wieku. Iwan Groźny: reformy lat 50., likwidacja chanatów, wojna o Inflanty, *opricznina*. Rządy Fiodora I i Borysa Godunowa

4.Rosja w wieku XVII. Kształtowanie się monarchii absolutnej. Czasy *smuty*. Samozwańcy. Wojna z Polską i Szwecją. Romanowowie u władzy. *Ułożenie Soborowe 1649*, reforma Nikona i rozłam w Cerkwi. Powstanie Siepana Razina

5.Rosja w I połowie XVIII wieku. Powstanie monarchii absolutnej. Rządy Zofii i panowanie Piotra I. Reformy Piotra I. Wojny. Lata przewrotów pałacowych. Anna Joannowna (*bironowszczyzna*) i Elżbieta Piotrówna

6.Rosja pańszczyźniana w II połowie XVIII wieku. Droga ku władzy Katarzyny II. *Absolutyzm oświecony* Rozbiory Polski. Powstanie Jemieliana Pugaczowa. Paweł I

7.Rosja w I połowie XIX stulecia. Rządy Aleksandra I i Wojna Ojczyźniana. Polityka zagraniczna. Tajne stowarzyszenia. Powstanie dekabrystów. Polityka wewnętrzna Mikołaja I. Wzrost fali reakcji i „ponure siedmioletie”. *Słowianofile* i *okcydentaliści*. Wojna krymska

8.Rozwój kapitalizmu i polityka wewnętrzna caratu w II połowie XIX wieku. Rządy Aleksandra II. Zniesienie pańszczyzny i reforma uwłaszczeniowa. Inne reformy. Rewolucyjni demokraci. Ruch narodnicki. Kontrreformy Aleksandra III

9.Rosja na początku XX wieku. Panowanie Mikołaja II. Wojna rosyjsko-japońska i pierwsza rewolucja. Powstanie partii politycznych i Dumy Państwowej. Polityka Piotra Stołypina. Udział Rosji w pierwszej wojnie światowej. Upadek caratu. Dwuwładza. Przewrót październikowy

10.Okres Leninowski. Przemiany i wydarzenia lat 1917-1918. Wojna domowa. *Biali* i *czervoni*. Obca interwencja. Wojna polsko-radziecka. Polityka gospodarcza (NEP). Utworzenie ZSRR. Gułagi

11.Okres Stalinowski. Kolektywizacja wsi. Likwidacja NEP-u. Represje stalinowskie lat 1936-1941. Pakt Ribbentrop-Mołotow. Wojna z Japonią na terenie Mongolii, z Finlandią i agresja ZSRR na Polskę. Zbrodnie NKWD. Deportacje ludności z terenów zaanektowanych. Katyń

12. **Wojna niemiecko-radziecka.** Sukcesy armii niemieckiej. Blokada Leningradu. Niemcy pod Moskwą. Stalingrad. Bitwa pod Kurskiem. Sojusznicy ZSRR. Jałta. Zdobywanie Berlina i kapitulacja Niemiec

13. **Zmierzch ery stalinowskiej (1945-1953).** Repatriacje. Imperium GULAG. *Zimna wojna*. Śmierć Stalina. Nikita Chruszczow u władzy. XX Zjazd KPZR. Polityka zagraniczna Chruszczowa – rakiety na Kubie. Okres *odwilży*. Upadek Chruszczowa i przejęcie steru rządów przez Leonida Breżniewa i jego ekipę. Okres *zastoju*. *Praska wiosna*. Ruch dysydencki. *Realny socjalizm*. Afganistan

14. **ZSRR w latach osiemdziesiątych.** 15 miesięcy Jurija Andropowa. Konstanty Czernienko i próba restytucji starego systemu. Próba przebudowy państwa – *pieriestojka i głasnost'*. Michaiła Gorbaczowa. Polityka międzynarodowa – koniec *zimnej wojny*. Zamach stanu (1991) i odejście Gorbaczowa

15. **Pod trójkolorową flagą Federacji Rosyjskiej.** Borys Jelcyn u władzy. Rozpad ZSRR. Konflikty narodowościowe. Czeczenia. Polityka zagraniczna. Włodzimierz Putin prezydentem Federacji Rosyjskiej. Dymitr Miedwiediew

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	Końcowe pisemne kolokwium zaliczeniowe.	WYKŁAD
EK_02	Zapoznanie się studenta z lekturą obowiązkową (3 pozycje z 20) – zaliczenie ustne	

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie na podstawie pisemnego kolokwium końcowego + zaliczenie lektury obowiązkowej

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	15
przygotowanie do kolokwium zal.	30
udział w konsultacjach	5
czytanie lektury obowiązkowej	40
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawa:

1. Bazyłow L., Historia Rosji, Wrocław 1985 i późniejsze wznowienia.
2. Kijas A., Morzy J., Ochmański J., Zarys dziejów ZSRR, Warszawa 1984.
3. Kucharzewski J., Od białego do czerwonego caratu, Warszawa 1990.
4. Ochmański J., Dzieje Rosji do roku 1861, Warszawa 1970.
5. Pipes R., Rosja carów, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca:

1. Andrusiewicz A., Mit Rosji. Studia z dziejów i filozofii rosyjskich elit, t.2,

Rzeszów 1994.

2. Ciechanowicz J., Na styku cywilizacji, Rzeszów 1997.
3. Ejdelman P., Paweł I czyli śmierć tyrana, Warszawa 1990.
4. Grzybowski S., Elżbieta Wielka, Wrocław 1984.
5. Leksykon. Historia świata. Rosja, Warszawa 2001.
6. Skott S., Romanowowie wczoraj i dziś, Warszawa 1994.
7. Słowiańszczyzna i dzieje powszechne, Warszawa 1985.
8. Troyat H., Rasputin, Warszawa 1988.
9. Wołoszański B., Ten okrutny wiek, Warszawa 1995.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej